

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1933

гр. София, 19.09.2022 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО X ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в закрито заседание на деветнадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Руси Алексиев

Членове: Христина Михайлова
Петя Г. Крънчева Тропчева

като разглежда докладваното от Руси Алексиев Въззивно частно наказателно дело № 20211100603464 по описа за 2021 година

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД – НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ, 10-ти въззивен състав, в закрито заседание, проведено на деветнадесети септември две хиляди двадесет и втора година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ : РУСИ АЛЕКСИЕВ

ЧЛЕНОВЕ : ХРИСТИНА МИХАЙЛОВА

ПЕТЯ КРЪНЧЕВА

като разглежда докладваното от съдия Алексиев ВНЧД № 3464/2021 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 345, ал. 1 от НПК.

С определение от 31.05.2021 г. по НЧХД № 20010/2019 г., Софийски районен съд – Наказателно отделение (СРС – НО), 115-ти състав, е прекратил съдебното производство по НЧХД № 20010/2019 г. по описа на същия съд, образувано по повод подадена тжбa от К. Н. К. и М. Н. К. срещу Р.М.К., за извършено престъпление по чл. 130, ал. 1 и ал. 2 от НК, и е изпратил делото на Софийската районна прокуратура (СРП), за образуване на производство за престъпление от общ характер.

При прекратяване на съдебното производство, СРС – НО, 115-ти състав е указал, че определението на съда може да се обжалва и протестира в 15-дневен срок от постановяването му пред СГС.

Срещу така постановеното определение на СРС е подадена частна жалба от К. Н. К. и М. Н. К. в указания от съда срок. Обобщено, в същата се твърди, че определението за прекратяване на съдебното производство и изпращане на делото на СРП за образуване на досъдебно производство за престъпление от общ характер е второ поред – след произнасянето на СРС – НО, 20-ти състав, по НЧХД № 1546/2017 г. по описа на същия съд

с определение от 19.07.2018 г. Излага се, че въпреки произнасянето на предходния съдебен състав, прокурор при СРП е отказал да образува досъдебно производство по материалите по делото. Изразява се опасение, че отново ще бъде постановен отказ от страна на СРП, което, според тъжителите, ще се яви отказ от правосъдие. Желаете се отмяна на атакувания съдебен акт и връщане на делото на СРС, за продължаване на съдопроизводствените действия, а алтернативно – изпращане на делото на СРП, с указание за образуване на досъдебно производство за престъпление от общ характер.

Съдебният състав, след като се запозна с подадената жалба и след като извърши преценката по реда на чл. 345, ал. 3, вр. чл. 313 и чл. 314, ал. 1 от НПК, установи, че същата е депозирана срещу съдебен акт, който не подлежи на съдебен контрол, поради което е и процесуално недопустима.

Наказателното производство по НЧХД № 20010/2019 г. по описа на СРС – НО, 115-ти състав, е образувано по повод подадена тъжба, вх. № 1080040/10.12.2019 г. по описа на СРС, от К. Н. К. и М. Н. К., чрез адв. В.П., САК, срещу Р.М.К., за извършено престъпление по чл. 130, ал. 1 и ал. 2 от НК.

Със свое разпореждане от 20.02.2020 г., СРС – НО, 115-ти състав, е оставил без движение тъжбата, като е указал на тъжителите в 7-дневен срок от уведомяването им за разпореждането да представят доказателства за внесена държавна такса по сметка на СРС. Разпореждането на съда от 20.02.2020 г. е връчено на тъжителите и на техния процесуален представител на 04.03.2020 г., като на 05.03.2020 г. К. К. е представила доказателства пред СРС – НО, 115-ти състав за изпълнение на указанията, дадени от съда.

Със свое разпореждане от 12.03.2021 г., СРС – НО, 115-ти състав, е дал ход на тъжбата, като е насрочил делото в открито съдебно заседание на 13.04.2021 г. В съдебното заседание, проведено на 13.04.2021 г., не е даден ход на делото, като разглеждането на същото е пренасрочено за 31.05.2021 г.

С протоколно определение от 31.05.2021 г., постановено по НЧХД № 20010/2019 г., СРС – НО, 115-ти състав, е прекратил съдебното производство по НЧХД № 20010/2019 г. по описа на същия съд, образувано по повод подадена тъжба от К. Н. К. и М. Н. К. срещу Р.М.К., за извършено престъпление по чл. 130, ал. 1 и ал. 2 от НК, и е изпратил делото на СРП, за образуване на производство за престъпление от общ характер.

За да се произнесе в посочения смисъл, съдът е приел, че описаните в подадената тъжба и допълнения към същата действия сочат на осъществен състав на престъпление от общ характер – по чл. 325, ал. 1 от НК, тъй като сочат на демонстрация на явно неуважение към обществения порядък, извършени са на публично място и по естеството си са пряко насочени към нарушаване на обществения ред. Приел е, че разправията, в която се твърди, че подсъдимият е взел участие, сочи, че умисълът му значително надхвърля представата за личен конфликт и съдържа желание за демонстрация на явно неуважение към обществото. Направил е констатация, че в тъжбата и допълненията към нея се твърди, че действията на подсъдимия не са се ограничили само до засягане на телесната неприкосновеност на двамата тъжители, а се касае до комплекс от действия, извършени спрямо други лица, присъствали на процесното общо събрание и в този смисъл грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото. Посочил е, че дори да се приеме, че от страна на подсъдимия не са извършени други действия, извън осъществените спрямо двамата тъжители, то отново се касае за случай на престъпление от общ характер, тъй като фактите, посочени в тъжбата с допълнения, биха могли да бъдат интерпретирани и през призмата на съставомерност по чл. 131, ал. 1, т. 12 от НК. В обобщение, първоинстанционният съд е приел, че прочитът на тъжбата с допълнения обуславя извод, че в нея са изнесени твърдения за осъществено престъпление, което се преследва по общия ред и което е от изключителна компетентност на прокуратурата на Р. България. По тези съображения е преценил, че съдебното производство по делото следва да бъде прекратено, а делото да се изпрати на

СРП, в чиято изключителна компетентност е инициирането на наказателно преследване за престъпление от общ характер, към каквото сочат описаните от тъжителите факти.

По жалба на К. Н. К. и М. Н. К. срещу така постановения съдебен акт е образувано настоящото въззивно производство, за проверка на законосъобразността и правилността на атакувания съдебен акт.

Съгласно разпоредбата на чл. 287, ал. 7 от НПК, когато наказателното производство е образувано по тѣжба на пострадалия и на съдебното следствие се установи, че престѣплението е от общ характер, съдѣт прекратява съдебното производство и изпраща делото на прокурора. Определението на съда, постановено по реда на чл. 287, ал. 7 от НПК, е изключено от категорията актове, които подлежат на въззивен съдебен контрол (арг. от чл. 341, ал. 3 от НПК).

В конкретния по делото случай, първоинстанционният съд – СРС – НО, 115-ти състав, се е произнесъл с определение, по смисъла на чл. 287, ал. 7 от НПК, което, съобразно императивната законова разпоредба, е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Налице е абсолютна процесуална пречка за упражняване на редовен второинстанционен съдебен контрол върху така постановения съдебен акт, тѣй като същият е влязъл в сила на датата на постановяването му – 31.05.2021 г., и като такѣв не подлежи на преразглеждане от настоящата инстанция. Обстоятелството, че районният съд, в противоречие с правните предписания, е указал, че определението му подлежи на обжалване пред СГС, не може да доведе до преодоляване на законовата процесуална забрана за въззивен съдебен контрол върху така постановения съдебен акт.

Поради така изтъкнатите съображения, частната жалба на К. Н. К. и М. Н. К. срещу определението на СРС – НО, 115-ти състав, от 31.05.2021 г., за прекратяване на съдебното производство по НЧХД № 20010/2019 г. по описа на същия съд и изпращане на делото на СРП за образуване на производство за престѣпление от общ характер, се явява процесуално недопустима и като такава следва да бѣде оставена без разглеждане.

Независимо и отделно от горното, единствено с оглед пълнота и изчерпателност, настоящият съдебен състав намира за необходимо да отбележи непрецизността на районния съд при постановяване на атакувания съдебен акт. Същата се изразява, от една страна, в това, че определението е постановено преди да бѣде даден ход на съдебното следствие, въпреки че разпоредбата на чл. 287, ал. 7 от НПК овластява съда да прекрати съдебното производство и да изпраща делото на прокурора, само когато на съдебното следствие, а не при прочита на тѣжбата, се установи, че престѣплението е от общ характер. От друга страна – в това, че е налице противоречие между мотивната част и диспозитива на акта, дали се прекратява съдебното (както е прието в диспозитива на акта) или наказателното (както е посочено в мотивната му част) производство по делото – правомощия, които се упражняват на различно законово основание и имат различни правни последици. Въпреки така констатираните пороци на волята на първостепенния съд, настоящата инстанция намира, че не може да се произнесе по съществуването на съдебния акт, поради изричната законова забрана за въззивен съдебен контрол върху актовете на съда, постановявани по реда на чл. 287, ал. 7 от НПК.

Що се касае до наведените от тъжителите доводи във въззивната жалба, че прокурор при СРП вече е отказал да образува досѣдебно производство по материалите по НЧХД № 1546/2017 г. по описа на СРС – НО, 20-ти състав, образувано по повод подадена от тях тѣжба, в която се изнасят идентични тѣвърдения с тези, по които е образувано производството пред СРС – НО, 115-ти състав, респективно – че е възможно отново да бѣде постановен отказ за образуване на досѣдебно производство от СРП, което, според тъжителите, ще се яви отказ от правосѣдие, въззивната инстанция намира за необходимо да отбележи следното:

Безусловно вярно е, че с постановления на СРП по пр. пр. № 6875/2017 г. и по пр. пр. № 43428/2018 г. по описа на същата, е бил отказано образуването на досъдебно производство по материалите по преписката, образувана по сигнал на тъжителите К.и, в който се изнасят идентични твърдения с тези, въз основа на които са образувани и НЧХД № 1546/2017 г. по описа на СРС – НО, 20-ти състав, и НЧХД № 20010/2019 г. по описа на СРС – НО, 115-ти състав. Основателно при това, тъжителите изразяват опасение, че и след произнасяне на СРС – НО, 115-ти състав, с разпореждането му от 31.05.2021 г., е възможно прокурорът при СРП повторно да откаже образуването на досъдебно производство, позовавайки се на императивната законова разпоредба на чл. 24, ал. 1, т. 6 от НПК, съгласно която не се образува наказателно производство, а образуването се прекратява, когато спрямо същото лице за същото престъпление има незавършено наказателно производство, влязла в сила присъда, постановление или влязло в сила определение или разпореждане за прекратяване на делото.

В тази хипотеза, безспорно правото на тъжителите на ефективно средство на защита, признато и гарантирано от чл. 13 от ЕКПЧ – *„Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в тази Конвенция, са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции“*, би се яви нарушено, тъй като същите биха били изправени пред невъзможност да защитят правата си по съответния законов ред. От една страна, две съдебни инстанции последователно и неотклонно констатира, че в тъжбата се излагат факти и обстоятелства, които сочат на осъществен състав на престъпление от общ характер – по чл. 325, ал. 1 от НК и/или по чл. 131, ал. 1, т. 12 от НК, респективно – упражняват правомощието си, произтичащо от императивната законова разпоредба на чл. 287, ал. 7 от НПК. От друга – представителите на държавното обвинение отказват да образуват досъдебно производство за престъпление от общ характер, от което се явяват пострадали тъжителите К.и, извършено по време и място, посочени в тъжбата, с доводите, че не са налице достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер (вж. мотивите към постановлението на прокурора при СРП от 06.04.2017 г., по пр. пр. № 6875/2017 г.), а по-късно – че е налице произнасяне от страна на прокурор при СРП по същите факти (вж. мотивите към постановлението на прокурора при СРП по пр. пр. № 43428/2018 г.). По този начин, правото на тъжителите на ефективно средство на защита се явява нарушено, в каквото насока е и константната практика на ЕСПЧ. Заслужава в тази насока да се посочи решението на последния по делото *„Аксой срещу Р. Турция“*, по което съдът констатира нарушение на чл. 13 от ЕКПЧ, поради отказа на местния прокурор да проведе разследване по наведени твърдения за осъществено малтретиране, въпреки задължението му да проведе такова разследване, съобразно националното законодателство. В цитирания съдебен акт съдът изразява становище, че *„...такова отношение от служител на държавата, който има задължение да разследва престъпления, представлява подкопаване на ефективността на евентуални други средства за защита“*.

Конкретният по делото казус би могъл да се коментира и в светлината на нарушение на чл. 3 от ЕКПЧ – *„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание“*. В този смисъл е и Решение на ЕСПЧ от 21.06.2007 г. по делото *„Маковей и други срещу Румъния“*, по което съдът постановява, че липсата на действително средство за защита срещу решението на прокуратурата за прекратяване на наказателното производство води до извод, че наказателната система, приложена в конкретния казус, се оказва неспособна да доведе до наказание за виновните, а това, само по себе си, би могло да доведе до намаляване на общественото доверие в съдебната система и ограничаване на проявлението на върховенството на закона.

Изложеното, според настоящия съдебен състав, обуславя необходимостта от активност от страна на административния ръководител на Апелативна прокуратура (АП) – София, в насока да упражни правомощието си по чл. 46, ал. 4 от НПК и служебно да

ревизира постановленията на прокурор при СГП от 18.11.2019 г. по пр. пр. № 21393/2019 г., респективно – да укаже на прокурор при СГП да извърши служебен преглед на законосъобразността и правилността на постановленията на прокурори при СРП по пр. пр. № 6875/2017 г. и по пр. пр. № 43428/2018 г. по описа на същата, и ако са налице съответните материални и процесуалноправни предпоставки, да се произнесе със задължителни писмени указания или сам да образува досъдебно производство, упражнявайки правомощието си по чл. 46, ал. 4, изр. 3 от НПК.

Налице, е следователно, процесуален способ за преодоляване на констатираните нарушения на ЕКПЧ и образуване на наказателно производство за престъпление от общ характер по надлежния законов ред.

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ като процесуално недопустима, жалбата, подадена от К. Н. К. и М. Н. К., срещу определение на СРС – НО, 115-ти състав, от 31.05.2021 г. по НЧХД № 20010/2019 г., с което е прекратено съдебното производство по НЧХД № 20010/2019 г. по описа на същия съд, образувано по повод подадена тѣжба от К. Н. К. и М. Н. К. срещу Р.М.К., за извършено престѣпление по чл. 130, ал. 1 и ал. 2 от НК, и делото е изпратено на СРП за образуване на производство за престѣпление от общ характер.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване и/или протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____